

4- 6. ÇALIŞMA GRUBU SONUÇ BİLDİRGESİ*

1- Çocuk çalıştıran işyerlerinde teftişlerin daha etkili olması için, aynı işyerlerinde çeşitli konu ve branşlarda denetim yapacak elemanların bağlı buldukları kurul ya da kurumların temsilcilerinden oluşacak bir KOORDİNASYON KURULU teşkil edilmesi, bu kurulun, denetimlerde daha geniş alanın kapsama alınması, zaman tasarrufu ve etkinlik sağlanması gibi optimizasyon amaçları ile çeşitli denetim görevlileri arasında nasıl işbirliği yapılacağı, birbirlerini nasıl bilgilendireceği konularında esasları tesbit etmeleri,

2- Tüm işçi ve işveren sendikalarının işçi sağlığı ve iş güvenliği üzerine eğilmeleri ve eğitime ağırlık vermeleri,

3- Çok çeşitli ve derin sosyo-ekonomik boyutları olan ve zorlayıcı önlemlerle (mevzuat baskısı, izleme ve denetim gibi) ortadan kaldırılamayacağı görüşüne varılan KAYIT DIŞI EKONOMİ'nin özellikle dış ticaret ilişkilerinin gelişmesi sürecinde, üretimde belli normları arayan gelişmiş ülkelere mensup alıcıların siparişlerini, bizzat fabrika hatta fason atölye gibi üretim noktalarında üretimi bütünü ile kontrol ettikten sonra vermeleri uygulamaları sonucu, tedricen devreden çıkabileceği,

4- Çocuk istihdamı sorunlarını alabildiğine arttıran ZORUNLU GÖÇ olgusunun çözümünün de ancak ülkenin sosyo-politik koşullarının bütünsel olarak islahına bağlı olduğu, bunun dışında denetimin etkinleştirilmesi, işveren, işçi çocuk ailesinin iş güvenliği ve sağlığı konularında bilinçlendirme çalışmalarının yaygınlaştırılması dışında bir önlem alınamayacağı,

5- Çıracılık ve Meslek Eğitimi Yasasında, çırakların azamî haftalık iş sürelerinin en çok 45 saat olarak belirlenmesi için hüküm getirilmesi ve bu arada okul süresinin iş süresinden sayılması,

*) "Çocuk Hakları ile İlgili Olarak Düzenlenen Atölye Çalışmalarında" "Sosyal, sağlık, güvenlik sistemlerinin uluslararası kurallara göre yeniden gözden geçirilmesi ve yeniden düzenlenmesi ile çalışmaya katılanlar mevzuatında çocukların çalışmasına ilişkin kuralların uluslararası kurallara göre yeniden düzenlenmesi" konularını işleyen 6. çalışma grubunun sonuç bildirgesidir.

İşverenlere, çalıştıracakları çocukların öncelikle çıraklık eğitiminden geçirilmesinin telkini, bunun kendilerinin de çıkarlarına uygun olacağı kabul ettirilmesi, öğrenciliğin ön plana getirilmesi, eğitim sürecinde kuramsal derslerin güçlü olarak verilmesi,

Anılan yasanın 25. maddesinde yer alan ücret kısıntı oranı hükmünün değiştirilerek tam ücret ödenmesinin hükme bağlanması,

Çalışan çocuklar için mutlaka çıraklık eğitimi verilmesi konusunda mevzuatla yükümlülük getirilmesi, bu gereğin tüm ilgili noktalara duyurulması için Milli Eğitim Bakanlığı, tüm işverenlerin görev alması,

İş müfettişlerince denetimleri sırasında çıraklık kayıt sistemine gidecek çocukların tesbiti,

6- 1475 sayılı İş yasasının ve 506 sayılı SSK yasasının kapsamının genişletilerek alan ayrımının kaldırılması,

7- İş Yasasının 67. maddesindeki 13 yaş ibaresinin 15 yaşa (sınır 15 yaşını doldurmuş olarak belirlenecek) yükseltilmesi yani istisnanın kaldırılması müzakeresi sonunda böyle bir kesin hüküm karşısında daha küçüklerin sokaklarda, sosyal güvenlikten tamamen yoksun marjinal işlere ya da daha kötü koşullara itileceği gözönünde tutularak bu istisnanın kaldırılmasından vazgeçilmesi, ancak, bu yaş alt sınırlarında çocukların çalıştırılabileceği hafif işlerin kapsam ve niteliklerinin açık ve kesin bir biçimde belirlenmesinin tüzüklere bırakılacağı hükme bağlanması,

8- Sendikalar Yasasının 20. maddesinin değiştirilerek tüm çalışanlara veli izni ayrımı yapılmaksızın sendikaya doğrudan üye olma hakkının tanınması,

9- 1593 sayılı Umumî Hıfzıssıhha Kanununun 180., 506 sayılı yasanın 118., İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nün 91. maddelerinde değişiklik yapılarak, 50 kişinin altında işçi çalıştırsa da, bir site içerisinde bulunan veya birbirlerine yakın yerlerde kurulan işyerleri için ortak sağlık birimi kurulmasının zorunlu hale getirilmesi ve bu birimde (zaten, halen ihtiyarî olarak çalışmakta olan bu tür birimler için bulunan model yönetmeliğe uygun biçimde istihdam edilebilecek) işyeri hekimi, işyeri hemşiresi, iş hijyenisti, iş psikoloğu, sosyal hizmet uzmanı bulundurulmasının kademeli olarak gerçekleştirilmesi, bu birimin devlet denetiminde bulunmakla birlikte devlete bağlı olmaması ortak görüşüne varılmıştır.

7 Kasım 1996